

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Вестникъ за култура и стопанство
Издание на Преславската градска община
Годишенъ абонаментъ 30 лева. Излиза всѣко 1 и 15 число. Брой 1 левъ

ПОЗИВЪ

къмъ жителитѣ на Преславска околия

Драги преславци,

Ако натопихъ перото въ сърдцето си, за да Ви отпраща специаленъ позивъ, тоза се дължи на обстоятелството, че чужди на интереситѣ и на честта Ви срѣди се силятъ да убедятъ общественото мнение въ страната, какво, преславци не сж на фронта на нацията, не сж на позицията на държавния фронтъ, атакуванъ отъ наши и чужди черни души, а сж на линията на партизанството, на пораженството и на националното отрицание.

Това обвинение засѣга силно и моята честъ, защото азъ съмъ Вашъ областенъ директоръ. Азъ живѣя ето вече пета година близо до Васъ, до Вашето сърдце, до Вашитѣ мъжи и до Вашитѣ нужди. Никога, обаче, азъ не видѣхъ преславци подли и черни. На противъ най-възторжени, най-преданни и благородни виждахъ доблестнитѣ преславци. И наистина, какъ може да се допустне, че хидрата на пораженството е въ състояние да задуши националното чувство въ душата на обитателитѣ на оня край, на оная свещенна земя, изъ чийто недра и днесъ се долавя глухо гордата и победна войнишка пѣсенъ на преславнитѣ ни царе и дѣди. Какъ може да се повѣрва, че потомцитѣ на Испериха, Бориса и Симеона велики, въ чийто жили тече най-чистата и кипяща кръвъ на българина — герой, сж се подали на кознитѣ на демона и на увещанията на ония заблудени и престѣпни родни синове, които сж заложили своята съвестъ на Мамона (Бога на златото) и на чужди господари за 30 сребърника.

Преславци, въ недалечното минало, безумци бѣха свалили и потѣпкали въ калъта скѣпотото и свято родно знаме, а надъ него развѣха високо да плющи знамето на личнитѣ, партизанскитѣ и котерийнитѣ интереси. Унесени и настърве-

ни въ борбата за властъ и злато тѣ стремглаво тикаха страната по надолниците и къмъ бездната на вѣчната робия . . .

И нека всѣкой честенъ български гражданинъ въ тия високи моменти, които преживѣва държавата ни, да върне очитѣ на паметъта си назадъ и възстанови въ съвестта и съзнанието си картината, която представяваше българската държава при управлението на партийно-политическитѣ организации.

Необходими ли сж данни за това? Тѣ сж милиони и поразяващи. Само този, който е слѣпъ граждански, само този, който стои до политѣ на жена си и не вижда по-далече отъ носа си, само този, който е скранъ съ съвестта си, съ достоинството си на човѣкъ и на българинъ, не може да си спомни за това печално минало, не проумѣва смисъла на нашата борба.

Каква картина! Пъленъ разгромъ въ душата и самовѣрата на героичния български народъ, до положение да се чувствува той най-нешастния на свѣта. Изпразнени държавни каси — срѣдствата на които сж разхитени по единъ безуманъ начинъ. Единъ и половина милиарда бюджетенъ дефицитъ. Не платени чиновнически заплати за 6 до 12 месеци. Не изплатени съ месеци и години платежни заповѣди. Не изплатени данъци отъ партизански министри — милионери на гърба на държавата, и отъ партизански величия. При два външни заема следъ войнитѣ за около 10 милиарда лева, комисионнитѣ отъ които, възлизаци на милиони лева, влѣзоха въ бездѣнитѣ джебове на голѣмитѣ „народни доброжелатели“ — държавницитѣ, за нашата войска, за нашия стражъ, за гордостта и силата на отечеството не бѣше похарчено абсолютно нищо. И тия голѣми държавници, които знаеха да

правятъ заеми и да разхитаватъ престѣпно държавната и народна пара, не помислиха за моментъ за участта на Родината и държаха българския скѣпъ синъ, българския войникъ като пушено месо на гранититѣ само съ четири патрона въ закрѣпената си паласка, останала отъ последната война.

И надъ всичко това царѣше една дива саморазправа и безправие, които очудваха свѣта и страшно предизвикваха общественото мнение въ чужбина, задъ които факти се криеше дебнешката ни всѣкой мигъ държавна и народна катастрофа. Защото по бѣлъ Божи день и то всѣки день по софийскитѣ улици и по улицитѣ и площадитѣ на много наши градове и села се убиваха български синове, като кучета изъ за угла и държавната полиция стоеше нѣма и безсилна, като се задоволяваше да отбелязва само фактитѣ на произшествията. По села и градове се бѣ повдигнала една страшна партизанска вихрушка, въ дивата пѣсенъ на която се давѣше и националното чувство, и човѣшко достойнство, и братство, другарство и честъ и моралъ. Читалищнитѣ салони, кръчмитѣ, кафенетата и площадитѣ се обрънаха на партизански борбища въ най-циниченъ смисълъ на думата. Псувни, хули, лъжи, бой и убийства, ето картината на тия „народно-полезни“ борби на „идеи“. Намразиха се смъртно, като кръвни врагове, свои, близки, роднини. Братъ брата презрѣ. Синътъ ножъ извади и съ диви кървясали очи го забива въ старитѣ гърди на своя роденъ баща.

И въ свѣтецитѣ очи на партизанската хидра, въ паяната на партизанското пиянство и разруха се стопиха толкова скѣпи, толкова мили народни традиции и обичаи. Изчезна уважението къмъ старитѣ, изчезна взаимопочитѣта. Оскърби се съпругата, измъчи се май-

ката. Изчезна общия задруженъ животъ въ хубавото българско село. То се бѣ раздѣлило на враждуващи лагери.

А общинския домъ? Той бѣше станалъ клубъ на партията, която имаше властта въ своитѣ рѣце. Данъци плащаха само тия, които бѣха въ опозиция. Глоби се събираха съ право и безъ право само отъ противницитѣ на властта. Общинскиятъ кметъ, за да получи гласа на съветника трѣбваше да му обещае една частъ отъ заплатата си. На всѣки два месеци се разтурѣха общинскитѣ съвети и се назначаваха тричленкитѣ. Сочеше ги властвуващата партия. Така се проспаха цѣли 56 години и за благоустройство, за стопанство, за култура никой не си давашъ трудъ и да помисли.

Разхитиха се скѣпи общински срѣдства, задължнѣха общинитѣ. И сега, когато се туриха въ редъ общинскитѣ смѣтки, като се отпочна полезенъ животъ, вдигнаха вой тъкмо ония, които бѣха свикнали да деробействатъ, тъкмо ония, които не си плащаха данъцитѣ и живѣеха и властвуваха надъ добротата и овчедушието на своитѣ скромни съселани.

Преславци. Вие по природа сте по-будни и не сте вие, които ще забравитѣ това печално минало, за да искате чрезъ бюлетината си на 6 мартъ н. г. неговия повратъ. Васъ заинтересовани партизански кандидати Ви заблуждаватъ и ще Ви увѣряватъ, че наистина на 6 мартъ вие може да върнете колелото на историята назадъ. Ето това, за скръбъ на партизанитѣ, нѣма да стане. Вие сте поканени отъ закона да избереете народни представители не за да получаватъ по 12,000 лева на месецъ, както това бѣше въ „хубавитѣ“ партизански времена, да правятъ ходотайства

бѣше времето, когато по улицитѣ на Столицата на България всѣкой Божи день падаше по една или по-вече невинни жертви отъ куршумитѣ на бѣснѣещи партизани. България въ очитѣ на европейцитѣ бѣше една дива страна, въ която никой нѣмаше гаранция за своя животъ. Въ хубавитѣ български села загасна стария богоблагословенъ животъ. Традициитѣ и хубавитѣ обичаи почнаха да изчезватъ. Нѣма общи праздненства, сговорчивостъ, обичъ и взаимно довѣрие и преданостъ. Тѣ се замѣниха съ партизански събрания, крамоли, побойща, преследвания и убийства. Намразиха се близки, намразиха се свои роднини, братъ брата подгони, синъ баща си оскърби. Черна прокоба осѣни хубавото българско село. Буря страшна сърдцето селско изпълни, почернѣ душата на селото и то стремглаво догонваше своето пълно нещастие. (Изъ речта на Шуменския Областенъ Директоръ Гнъ Борисъ Казанлиевъ, произнесена предъ общинскитѣ съветници отъ Преславска околия.)

да уволняватъ и назначаватъ, да ставатъ министри, за да раздаватъ надници на своитѣ братя, близки и други, а за да законодателствуватъ, да свещенодействуватъ предъ интереситѣ общи на Отечеството.

Драги преславци,

Вие сте щастливи да се радвате на грижитѣ на днешната властъ, безъ за това тя да Ви е обещавала и да е искала Вашия гласъ. Днешната властъ е надпартийна, неутрална, национална властъ. Ето презъ тая година тя ще Ви поднесе две желѣзо-пѣтни артерии, въ строежа на които държавата хвърли и ще хвърли много десетки милиони лева. Презъ тая година ще се реализира лелѣната мечта на преславци. Надъ тучнитѣ преславски поля ще зафучи черното чудовище и въздуха на славната Преславска околия, оглашенъ съ вѣкове отъ войнственитѣ победни викове на Вашитѣ дѣди и прадѣди, ще бжде пронизанъ отъ острия писъкъ на свирката на това чудовище, за да стрестнатъ и разгърнатъ тѣ Вашитѣ стопански, културни и национални сили, за да се съвземете, за да стъпите здраво на краката си и да станете щастливи, спокойни и благоденствующи.

Преславци, бждете трезви. Вие, които съ Вашата кръвъ и име сте гордостъ на нацията, не падайте ничкомъ и на 6 мартъ застанете съ свѣтнали въ национално съзнание лица, като стена на фронта на държавата и гласувайте за този кандидатъ, който въ името на тоя фронтъ и противъ отживѣлата и престѣпна партизанщина ще поиска Вашето довѣрие.

Б. Казанлиевъ.

Шум. Област. Директоръ

Д-ръ М. Леви.

Здравна занрила на майната

Подъ майчина смъртност се разбира, смъртта на майката поради и през време на акта на раждането.

Причинитъ за смъртта на майката сж следнитъ: 1). Кръвозагуба при раждането. 2). Родилни зарази и 3). Усложняване на съществуващи въ зачатъкъ заболявания, вследствие раждането.

Майчината смъртност, се изчислява по отношение на 1000 живородени деца. До като въ Дания тя е 2.3% у насъ тя е близо 12% . Този фактъ е потресяющъ! Той трѣбва да ни подтикне къмъ бързи мѣрки, защото нѣма по невинна жертва отъ майката, която въ момента, когато дава животъ, загубва своя. Защитата на майката въ това отношение е косвена защита и на обществото, на чиито грижи може да остане роденото дете.

Здравната секция при обществото на народитъ е предприела обширна анкета, по майчината смъртност и установила, че социалнитъ причини за това голѣмо обществено зло сж: 1). **ненавременна акушерска помощ.** Въ много селища нѣма акушерка, нито служебна, нито на частна практика. У насъ отъ 825 общини, 500 нѣматъ акушерка. Тази служба се извършва отъ баби, чиято чистоплътност и способности на работа сж отъ естество, да увеличи майчината смъртност. Отъ 100,000 раждания, които ставатъ годишно у насъ, само 25% се извършватъ съ помощта на акушерка и на лѣкаръ. Акушерската помощ у насъ, въобще, е летяща. Акушерката съ чанта въ ржка обикаля родилнитъ, вмѣсто тѣ да намѣрятъ стабилна помощ отъ специални родилни домове. Възнаграждението срещу труда на акушерката, често е прѣчка, тя да бжде търсена. Затова акушерската помощ трѣбва да бжде безплатна и свободна, срещу възнаграждение отъ общината. Акушерката трѣбва да бжде задължавана да издирва бременнитъ и да ги насочи, къмъ съвещателната станция, където се получаватъ безплатни съвети за режима на бременнитъ и се правятъ презъ 15 дни изследвания, за да се предпази майката отъ усложнение презъ време на раждането.

2). Жилището е единъ отъ важнитъ фактори, който чув-

ствително влияе върху майчината смъртност. Усилията на цѣлото наше мисляще общество, трѣбва да се насочи къмъ хигиеничното по уредба и изложение жилище за народа. Наредъ съ икономическия факторъ, просвѣтата е отъ първостепенно значение, защото въ добре устроени села, се построяватъ огромни масивни къщи, безъ какъвто и да е хигиенически усѣтъ. За да се убедимъ, че просвѣтата действително има значение за премахване общественитъ злини, достатъчно е да споменемъ, за борбата съ маларията въ Италия.

Въ тази страна, където отдавна върлувало разбойничество, благодарение на усилията на обществото сж използвали, всички възможности, за борба съ маларията и нехигиеничното жилище, се е създадала нова работна земя. Въ това отношение насъ ни интересува само непримиримата борба, сведена подъ знака на Unificatione Untegrale т. е., непрекъснато оеднавяване челното мѣсто, на което е отредено на просвѣтата.

Американската близко източна фондация, клонъ отъ която има и въ България, съ упоритъ трудъ, е могла да преобрази облика на селото, като на мѣстото на слупенитъ къщурки, едва огрѣвани отъ слънцето, сега се издигатъ кокетни вили, въ които сж вложени малко сръдства, но повече разумъ и хигиена.

3). Храна. Тя има безспорно значение, за правилното сформирание на скелета на момичето — бждещата майка. Професоръ Нюсконъ казва, че единъ килограмъ рибено масло, дадено на малкото момиче е въ състояние, да предотврати опасноститъ, които съпровождатъ бждещитъ раждания. Това духовито изражение на голѣмия ученъ илюстрира найясно, доколко трѣбва да се обърне сериозно внимание на храненето на момичето въ периода на закрепване на скелета. Тукъ му е мѣстото да споменемъ, колко жалко впечатление прави, раннитъ, почти детски бракове у насъ. Интелигентията, която има интереситъ на народа близо до себе си, трѣбва да се повдигне за борба съ това зло. Съображенията сж ясни — несформирания скелетъ на девойката преди 18 годишна възраст,

увеличева майчината смъртност, онедгавява майката и създава нежизнеспособно поколение.

Мѣрkitъ, които биха могли да се препорчатъ за намаляване на майчината смъртност, се свеждатъ къмъ следното:

1). Първа и леснодостъпна акушерска помощ, която по своята сжщност трѣбва да бжде стабилна. Общинския съветъ въ Одеса въ резултатъ на анкетата, която е предприелъ по майчината смъртност, е далъ следното заключение: — Понеже, нито едно жилище, по своята уредба и изложение особено въ крайнитъ квартали, не би могло, да предпази майката, сега и въ бждеще отъ опасности при раждането, то единствената възможностъ, за здравна занрила на майката и дете, остава родилния домъ.

Економическия условия, иматъ своето голѣмо значение въ борбата съ майчината смъртност, но не откъснати отъ възможноститъ на просвѣтата и цѣлостното народно здраве. Равновесието, въ тригълника на народното богатство, просвѣта и народно здраве е действителенъ залогъ за намаляването на майчината смъртност. При нашитъ условия най подходяще е да се възприеме родилния домъ, който за своето устройство иска 2 стаи, 4 легла, кухня съ много малко прибори, бѣло, една прислужничка, акушерка и длъжностенъ лѣкаръ-общински или участъковъ. Разходитъ, които биха се направили отъ общинитъ, далечъ биха надхвърлили, загубитъ които претърпѣва обществото отъ майчината смъртност.

Противницитъ на идеята на родилния домъ твърдятъ, че майката, 2—3 дена следъ като се освободи отъ бременостъ, помага вече въ домакинството и неизоставя семейството си, въ което може да има и малки деца.

Това може обаче да се избѣгне, съ организирането на една малка обществена взаимопомощ. Съседката би се притекла на помощ на семейството, когато майката е въ родилния домъ, а близкитъ — биха могли да бждатъ задължавани.

Може би ще се откриятъ още много дефекти, въ осъществяването на идеята, но една очевидностъ крѣщи въ нашата действителностъ — въ нашитъ възможности е да намалимъ майчината смъртност, която стига страхотни размѣри, и тя трѣбва да се намали.

Рибарството въ нашия край

Знаеино е, че рибата изобило, е една отъ най-здравитъ и питателни храна за човѣка. Особно полезна е тя, когато е прѣсна. Благодарение щастливото съчетание на природнитъ условия, нашия край е щедро надаренъ съ малки и голѣми рѣки. Една отъ пълноводнитъ, която сжщевременно е главния обектъ за риболовство е р. Камчия. Въ нея живѣятъ едни отъ най-вкуснитъ рѣчни риби—мрѣна, сомъ, шаранъ, кефалъ и др.

Щомъ това е така, явява се въпросъ — сме ли ние добри стопани на това ценно природно богатство? Считаме, че отговора не може да бжде другъ, освенъ отрицателенъ. Достатъчно е само да се припомнимъ, че не много отдавна, р. Камчия и нейнитъ лѣви и дѣсни притоци гъмжаха отъ риба. Е ли така днесъ?—безспорно не.

Кой и какъ е унищожилъ и продължава да унищожавя рибата—човѣкътъ. Той, който е най-страшния врагъ несамо на беззащитнитъ божи твари, но и на себеподбнитъ такива. Съ системното и безмилостно браконертване, съ обезлесяването на рѣчнитъ брѣгове, чрезъ което се спомогна за унищожаване на естественитъ легловища и скривалища на рибата и съ многото още първобитни прийоми на риболовствувание се стремимъ да доунищожимъ и останалата по чудо малко риба, безъ да се запитваме дали, като вървимъ по тоя пѣтъ не ще стигнемъ до положение, щото рѣкитъ ни да служатъ за убѣжище само на жаби и змии.

Увѣрени сме, че мнозина би-

ха възразили—даже и това стане, какво бихме загубили и народното ни стопанство? Че нали въ нашия край риболовството е спортъ, а не професия? Тъкмо тукъ е грѣшката. Нашитъ рибари въ болшинството си далечъ не могатъ да се третиратъ като спортисти, каквито сж напримеръ софиянци. Вѣрно е, че не може и да се твърди, че сж професионалисти. Безспорното обаче, е едно, че чрезъ риболовствуването, нашия рибаръ, микаръ и рѣдко, разнообразява ежедневно си домашно меню, което особено къмъ лѣтото е едно и сжщо—хлѣбъ и чиний, или хлѣбъ, солъ и черговенъ пиперъ. Следователно нашия беденъ риболовецъ това, до известна степенъ му е поминѣкъ, и точно не е безразлично дали, какъто плиска цѣлъ денъ въ рѣканомоще се върне въ къщи скисплескана на рамото торбича или съ препълнена такава, не да си свари сладка рибя-чорбица и нахрани гладни дечица. Той много добре знае, че само ако има въ рѣката риба тогава и неговата паница щиври. Отъ пазаря нему е невъзможно да си купи, понеже тамъ тя е твърде скъпа.

При тая констатация въ името на добре разбранитъ народни интереси, дългъ се налага на оторизирани отъ закана власти, а сжщо така и всички добри българи да спомогнемъ, кой съ какво то може не само да пазимъ добре личното рибно богатство въ нашия край, но и да го увеличимъ.

Ив. Г.

Петъръ Йотовъ.

Полонението на учителя

Тоя въпросъ изглежда е занимавалъ, а и ще занимава само насъ — учителитъ. Много общественици, журналисти и народни представители отъ Освобождението на България до днесъ сж слагали тоя въпросъ за разглеждане, до толкова, до колкото сж имали нужда отъ учителството за да се добератъ до властта, за да почнатъ следъ това да обстрелватъ отъ висинитъ учителскитъ искания за противодържавни и ненавременни. Преди освобождението учителството, като най-събудената частъ отъ българския народъ, запретна ржави

да възбуди националното чувство и да прояви националното съзнание на своенародъ, за да го подготви къмъ ония рисковани акции, които впоследствие доведоха до великото дѣло на освобождението отъ петъ вѣковното робство. Тоя бѣха кърговетъ които подровиха турската империя и отдадоха всичкото време за ограмотяване на българската младежъ, отъ която впоследствие излѣзоха, ония беззаветни борци, които измрѣха по балкани и усой Следъ освобождението учител-

следва на 3 страница

Преславци, четете и разпространявайте в-къ

„ПРЕСЛАВСКА ДУМА“

Скотовѣдци и търговци елате на

БАШЪ ПАЗАРЯ въ Преславъ.

Димитър Марков Василев
Председател на управ. съветъ
на Преславската Попул. Банка

За стопански напредък на Преславска околия

След голъмата война станаха значителни промѣни въ нашето земеделско стопанство. Интензивният култури намѣриха добъръ приемъ въ нашето земедѣлие. Тѣ спомогнаха на голъмата въ страната ни да се балансиратъ бюджетитѣ на земеделскитѣ стопани, но и на държавата.

Предприемчивиятъ български стопанинъ съ завидна ревност, достигаща на мѣста до истинско увлѣчение, се отдава на работа. Нови земеделски култури се ширнаха по хубавата българска земя, влѣха нови жизнени струи въ народното стопанство. Значителни суми постъпиха отъ земеделски продукти, до тогава едва полъзнати.

Голъмата свѣтвна криза закачгна българското стопанство, като упорития трудъ на българския стопанинъ и навременната намѣна на държавата, чрезъ нейното законодателство, спачориха селския стопанинъ отъ дечи и белъ и отчаяние. Създадения чрезъ месецъ августъ 1934 г. зѣбааконъ за облекчение длъжнитѣ, изигра спасителна роля за селския стопанинъ. Неговите благотворни резултати се явно чувствуватъ, а редицата други мѣроприятни спомогнаха за стабилизиране на пазаря и за откриване на нови възможности.

Отъ интензивниятъ култури спѣва района на Преславъ, заслужава да се отбележи на първо мѣсто десертното грозде. Докато до 1929-1930 год. и презъ време на кризата се правеха плахи опити за износъ на чуждитѣ пазари, презъ 1935 г. боя износъ достигна до значителни цифри. Повече отъ 450 вагона грозде бѣха натоварени отъ гара Преславъ, а добритѣ цени насърчиха стопанитѣ. Засѣтата площъ съ десертни лозя бѣше значително увеличена. И ако презъ изтеклата година износа на десертно грозде отъ България показва 36 милиона кг. на обща стойностъ кржгло 238 милиона лева и заема четвърто мѣсто въ стълбичата на изнесенитѣ стоки, Преславския районъ има своя значителенъ дѣлъ въ тоя износъ. Повече отъ 700 вагона сж изнесени отъ Преславско. По-голѣмото количество е изнесено чрезъ мѣстнитѣ ко-

операции. Тамъ сж обединени усилията на предприемчивитѣ лозари отъ района. Неблагоприятниятъ климатически условия презъ изтеклата година, капризния и претоваренъ съ стока външенъ пазаръ, чуждата конкуренция и нѣкои други прѣчки, дадоха известни отражения и върху ценитѣ. Но тия несгоди ще бждатъ преодолѣни. Вѣрата на лозаря въ неговитѣ стопански организации и въ навременната намѣна на държавата е непоколебима.

Но Преславска околия има и значително скотовѣдство. Ако по отношение на овцевѣдството станаха нѣкои ограничения, които мислимъ, че е справедливо да се премахнатъ, то свиногоителството доби новъ тласкъ. Значителенъ брой стопани намиратъ поминѣкъ въ свиноевѣдството. Презъ 1937 година се огледаха значителенъ брой свине бѣли за износъ. Спогодбитѣ съ Германия, Чехия и др. затвърдиха цената. Вѣрно е, че износа за странство на свини отъ Преславска околия е значително по-малкъ отъ тоя на Търговещенската и други съседни околии. Но това не трѣбва да ни стръска. Известни сж свиногоителнитѣ центрове на Преславско, стопанитѣ тамъ сж предприемчиви и бързо ще се нагодятъ на изискванията и нуждитѣ на чуждитѣ пазари.

Но здраво, жизнеспособно и цѣлостно стопанство е не мислимо безъ бързи и евтини съобщения. Има да се желае доста въ това направление. Има селища значително отдалечени отъ пазарнитѣ центрове. Има селища безъ проходими зимно време пѣтища. Когато локомотива писне къмъ източния край на околията и до гр. Преславъ, нови живи струи ще се влѣятъ въ тия краища. Ние твърдо и непоколебимо вѣрваме, че съ задружени усилия и това ще се постигне въ близко бждеще. Желѣзниятъ пѣтъ, тоя лостъ за напредѣкъ и по-добро благоденствие ще свърже и стопански околията, ще затвърди вѣрата на населението отъ Преславска околия въ доброто стопанско бждеще на околията и на утрѣшната цвѣтуща стопанска България.

Положение на учителя

продължение отъ 2 стр.

ството, вѣрно на своитѣ традиции виждаме негопакъ, че презъ свободното си време се втурна всрѣдъ българския народъ да му разяснява конституцията, да обяснява на новитѣ граждани, политическитѣ и гражданскитѣ имъ права и да онищожава робската имъ психология, напластена презъ робството. Следъ войнитѣ, които докараха духовната и политическа криза, учителството първо се впусна всрѣдъ народа не само да го просвѣщава, но се вмѣкна въ стопанската дейностъ на страната за да даде примѣръ, че чрезъ производство и трудъ можемъ да излѣземъ отъ това положение. Съ една дума учителството първо се отзовава на помощъ на народъ и държава, когато страдатъ икономически и политически. Може би тоя неговъ идеализъмъ го е докаралъ днесъ до това положение, да му се дава най-малко заплата и да е поставенъ да работи при най-лоши трудови условия. И най-болниятъ въпросъ днесъ, който занимава учителството, това е

материалното имъ положение. Не малко се писа по тоя въпросъ. Писа се защото, това е една действителностъ. Ние съ пълно съзнание знаемъ, че върху плещитѣ на българския народъ лежи голѣмия товаръ — репарациитѣ. Нашата държава се превива подъ тежестта на това бреме. Но е вѣрно и това, че обществената паране се разпредѣля по равно между държавнитѣ служители. Ние учителитѣ не претендираме за голѣми заплати, а искаме да ни се даде това, което е необходимо да живѣемъ. Богатство нѣма да трупаме. Учителството е, което поставя основнитѣ на бждещето, то е, което ще даде духъ на бждеща България. Подобрете материалното му положение, за да има сили и изпълни дългътъ си къмъ народъ и родина. Ние не можемъ да бждемъ спокойни, когато виждаме, какъ се възнаграждаватъ другитѣ чиновници. За заплатитѣ имъ нѣма да пиша, защото това се изнесе отъ другата преса, но едно стана ясно, че учител-

Светославъ Ив. Стоевъ

Утрешнитѣ избори

Наредбата законъ за избирание на народни представители за обикновеното народно събрание е вече публикувана. Кандидатитѣ сж оповестени. „la parole bulgare“ пише: Страната най-после ще излѣзе изъ това неясно политическо положение и ще трѣгне по релситѣ на единъ конституционенъ и демократиченъ режимъ.

Основнитѣ принципи на демократията сж свободата и редътъ. Нѣма политическа свобода безъ икономическа такава, и обратното. Ако се постѣне на едната свобода, бързо се постѣа и на другата. Другъ характеренъ белегъ на демократията е, че правителството се подчинява на закона.

Основата пѣкъ на парламентарното управление е политическата отговорностъ на министритѣ предъ парламента. Споредъ чл. 153 на Търновската Конституция, народното събрание може да изкаже недоверие на правителството и да го сваля отъ власт.

Върху българската общественостъ и българската народъ се правиха редица експерименти, правиха се всевъзможни опити да се възприеме тая или оная система, но не се успѣ, защото всичко това бѣ чуждо на обществената битъ на народътъ ни. Днесъ сме изправени предъ законодателни избори. Новиятъ избирателенъ законъ е изработенъ въ духътъ и рамкитѣ на българската конституция. Въ печата се изтъкнаха досга несъответствия на избирателниятъ законъ съ конституцията, но все пакъ това е първата крачка къмъ нормализиране на политическия животъ.

Правителството на г-нъ Кюсеянова отъ известно време приготвише тая наредба и ето ние днесъ сме предъ свършенния фактъ.

Изборитѣ ще станатъ, това е една истина, която бѣ потвърдена отъ цѣлата българска преса. Сградата на българскиятъ парламентъ наново ще се оживи. Новъ животъ ще заблѣка въ нашето народно събрание. Но какъвъ ще бжде бждещиятъ ни парламентъ? Какво ще представляватъ бждещитѣ народни избраници? Върху това е дълъженъ да се запита всѣки добъръ и здраво мислящъ български гражданинъ. Гражданскиятъ дългъ изисква това. Първиятъ народенъ трибунъ Перикълъ, заклеимъ всѣки гражданинъ, който не гледа съ сериозно загрижие къмъ своя граждански дългъ. Недостоеенъ е онзи, заявява той, който не подава своята ржка за народното спокойствие и прогресъ. Въпро-

ството по заплата остана по долу и отъ разсилнитѣ въ нѣкои учреждения. Ний искаме да се ликвидира съ тежкото материално положение на учителя. Отъ бюджета на държавата да се отдѣлятъ достатъчно срѣдства, за изравняване на учителитѣ по заплата съ равнитѣ имъ по цензъ служители отъ другитѣ ведомства, като се остановятъ следнитѣ основни месечни заплати: на първоначаленъ учител да се дадатъ 3000 лв., на прогимназиаленъ 3600 лв., на гимназиаленъ 4500 лв. Така заплатенъ българскиятъ учител, съ повишенъ духъ ще се впусне въ полето на народната просвѣта и ще заработи съ по-голѣмъ ентузиазъмъ. Отъ това ще спечели народъ и държава. Учителството вѣрва, че неговитѣ искания ще бждатъ чути, и ще намѣрятъ отзвукъ въ сърдцата на народъ и управници.

сътъ е за кого да гласуваме. Какви хора трѣбва да избираме. Въ бждещиятъ ни парламентъ трѣбва да влѣзатъ преди всичко хора честни и съ доказана любовъ къмъ народнитѣ интереси, възделения, права и свободи, хора съ утвърдена политическа култура и високо съзнание за обществената отговорностъ. Народътъ трѣбва да познава тѣхната политическа зрѣлостъ и опитностъ, тѣхната дейностъ въ миналото по отношение къмъ неговитѣ народни нужди.

Преди всичко народнитѣ избраници трѣбва да бждатъ хора (човѣци) — защото истината е, че днесъ човѣчеството не изнемогва отъ липсата на скъпото злато, а отъ липсата на човѣци, каквито Диогенъ преди хиляди години е търсилъ изъ улицитѣ на Атина съ фенеръ. Чрезъ свободно избирание българскитѣ гражданки и граждани, необезпокоявани отъ никого, ще могатъ да приценятъ личнитѣ качества на отдѣлнитѣ кандидати. Преценявайки всѣки кандидатъ по-отдѣлно, нашитѣ избиратели ще могатъ да избератъ достойни свои представители. Легитимно право е на всѣки гражданинъ да избере отъ своята срѣда, честни, безпристрастни и всеотдайни на своята служба хора, които досгойно ще отстояватъ правата на своитѣ съграждани въ бждещиятъ ни парламентъ.

И така избранитѣ лица, облѣчени въ довѣрието на народа и предани на Държавния Глава, ще трѣбва устремно да поведатъ страната ни къмъ материаленъ възходъ и свѣтли дни.

За превъзможването на страната ни е необходимо единство на народнитѣ и обществените сили. Съ това съзнание трѣбва да отиде всѣки депутатъ въ парламента ни. Нѣма ли това съзнание, това разбирание за единното съдействие въ името на добруването на народа, той не може и не трѣбва да получи неговиятъ вотъ.

А такива на които е чуждо чувството на общественостъ не ще бждатъ малцина. Трѣбва да внимаваме. Трѣбва да се пресѣче тѣхниятъ пѣтъ къмъ парламента, за да отидатъ тамъ хора съ високото съзнание за необходимостта отъ единство на народнитѣ сили, които ще създадатъ една здрава, единна и щастлива България.

Събрани тамъ въ най-свѣтлия български институтъ, на който отъ далечъ личи знаменитиятъ надписъ: „Съединението прави силата“, подъ гордо развѣтъ български трибагеникъ, бждещитѣ ни избраници, ржко водени отъ искрено желание да служатъ на народъ и държава, ще трѣбва да бждатъ тѣхни истински защитници. Истински творци, които въ кржга на даденитѣ имъ възможности отъ основниятъ ни законъ — Конституцията, ще трѣбва да коватъ сждбинитѣ на утрешна възродена и благоденствуваща България.

РЕЗОЛЮЦИЯ

Общо събрание на лозаритѣ въ гр. Преславъ се свика на 9-и Февруарий н. г. по инициативата на Популарната банка.

Председателя на управителния съветъ г. Димитър Марковъ направи кратъкъ прегледъ на пазаря на вината и десертнитѣ гроздя. Прочете се и проектно-наредбата — законъ за уреждане засаждането на нови лозя. Следъ обстояни разисквания и като се взема предъ видъ:

1) че лозарството е главния поминѣкъ въ града,

2) че климатическитѣ и почвени условия сж извънредно благоприятни за десертнитѣ афузъ (болгаръ) и особено за дамята;

3) че отлично вирѣятъ и сж особено издържливи и виненитѣ сортове: черното мѣстно грозде и памита (сарж-чибука) и че стопанитѣ сж свикнали съ тѣхъ и сж получавали всѣка година добри резултати,

4) че едро лозарство нѣма,

5) че нѣма условие за развитие на други интензивни и доходни култури, каквито се отглеждатъ на много мѣста въ южна България, съ пълно еднородушие прие следната

Резолюция

I. Да се разреши извършване на нови лозови засаждания съ (афузъ) болгаръ и дамята, като за дамята се даде особена закрила въ нашия районъ.

II. Да се допусне засаждане на виненитѣ сортове: черното мѣстно грозде и памита (саржчибука).

III. Да се обяви Преславския районъ за абсолютно лозарски районъ.

IV. Одобрява забраната за напояване лозята, така както е показано въ чл. 3 отъ проектно-наредбата-законъ.

V. Ограничаване засѣване лозя отъ неземеделци и съ спекулативна целъ и въ абсолютно лозарскитѣ райони и мѣста. Да се ограничатъ въ сждитѣ райони и мѣста новитѣ лозови засаждания на десертни сортове (афузъ и дамята) и за домакинствата, чийто главно занятие е земедѣлието. Но да се допуца нови засаждания и подновяване на сждествуващитѣ за неземеделци — 10 декари и за земедѣлци нови засаждания до 20 декари десертни сортове и въ абсолютно лозарскитѣ райони.

Резолюцията да се изпрати надлежно и да ѝ се даде гласностъ.

Комисия по резолюцията:

1. Д. Марковъ
(п.) Д. Марковъ.

2. К. Митевъ
(п.) К. Митевъ.

3. Еню Колевъ
(п.) Е. Колевъ.

ВИНАРСКА ИЗБА
„ТАМЯНКА“
на АНГЕЛЪ МОМОВЪ
гр. ПРЕСЛАВЪ

има винаги на складъ: вина, вермутъ, и гроздовъ сокъ. Гарантирано качество на конкурентни цени.

Министъръ Иововъ въ Преславъ

На 12. т. м. гр. Преславъ бѣше посетенъ отъ Господина Министра на желѣзницитѣ г. Иововъ. Дошелъ безъ предварително уведомяване, той намѣри спонтанния радушенъ приемъ на населението на града, чиито първи хора се отзоваха веднага въ общината, за да изразятъ задоволството си отъ идването на Господина Министра и изкажатъ болките си. Създадената атмосфера на непринуденостъ и радушностъ помежду Господина Министра и населението се дължеше на сполучливия начинъ на Госпо-

динъ Министра да се вслушва въ народнитѣ болки, голѣмата му интелигентностъ и веселъ откровенъ погледъ, който подкупваше, предразполагаше и създаваше настроение за общение. Между многото ценни мисли, които изказа Господинъ Министра (резюме отъ които ще дадемъ въ идния брой на вестника) е приканата къмъ населението да следва своя трезвъ разумъ, за да се нареди на фронта на държавата, олицетворенъ отъ короната, въ което е залога за успѣха на страната ни.

Театрална дейностъ въ гр. Преславъ

При мѣстното читалище „Развитие“ благодарение на една неотменна традиция, завещана ни още отъ самитѣ основатели на читалището—1890 г., е съществувала любителска театрална труппа, чиито членове сж се рекрутирали предимно отъ интелигенцията въ града ни. Кога по-малко, кога повече тия труппи сж играли важна роль въ културния ни животъ. До голѣма степенъ да не кажемъ единствено тѣхно е дълото по изграждане на най-величествената ни и монументална сграда — театраленъ салонъ и читалище. Но специално по въпроса за сградата ще имаме случай другъ пжтъ, въ колонитѣ тоже на в. „Преславска дума“, да занимаемъ читателитѣ си. Въ тая статия ще се постарамъ да обосновемъ — аргументираме горната си мисль.

Ще разгледаме дейността на съществуващата труппа само презъ театралния сезанъ, който за Преславъ, а сжщо така въобще за малкитѣ провинциални градчета е къмъ края си. Последниятъ е откритъ въ ранна есенъ — 4. IX. 1937 г. и презъ всѣки 10—15 дни системно нашата малка, но стегната и школована труппа ни поставѣше все нови съвременни и назидателни пиеси. Презъ казания краткъ периодъ отъ време сж изнесени съ голѣма вещина и успѣхъ следнитѣ драми и комедии: „Подъ чехълъ“, „Бащи и синове“, „Наймичка“, „Женско царство“, „Мария Жана“, „Лелята на студента“, „Капризния младоженецъ“ и „Шегитѣ на дявола“. Почти за всѣка изнесена пиеса се писаха своевременно рецензии въ Шуменскитѣ вестници. Ние не ще се спираме върху играта на нашитѣ „любители“, на които съ право много пжтующи професионални артисти биха завидѣли. Достатъчно би било споредъ насъ да се огле-

да човѣкъ по време на изнесане коя и да е пиеса въ театралния салонъ, за да констатира, че нито единъ празенъ столъ не стърчи въ партера, а балкона е бивалъ до такава степенъ препълненъ, че човѣкъ инстинктивно се е страхувалъ да остане за по-дълго подъ него, за да не би той да рухне. Да припомнимъ ли оная мъртва тишина, която отъ вдигане на завесата, до спущането ѝ царя въ салона? Най-последно, какво ни подсказваха овлажнелитѣ очи на мнозина отъ зрителитѣ? — Само едно, че г. г. артиститѣ благодарение на тѣхната школовка сж попаднали въ ролитѣ си и съ непринудената естествена игра, която ни даваха, излъхваха мимо нашата воля, отъ глѣбинитѣ на душиитѣ ни най-нѣжни чувства, сърадания и състрадания.

Да се спремъ отъ части и върху материалната страна на въпроса, за да можемъ да си направимъ по-правилно заключение върху онова, което допринася любителската ни театрална труппа за общитѣ постижения на читалището и гражданството ни. Само за горното време отъ нѣколко месеци въ читалищната каса отъ продажба на билеги е постъпила „скромната“ цифра 29710 лв. На последната доста провинциални труппи биха завидѣли.

И всичко това е дълго на нѣколцина млади наши съгражданици и съграждани, които, безъ да жалятъ време, трудъ и спокойствие, свършено безвъзмездно, служатъ честно и безукоризнено на читалището и гражданството ни. Колко чувства, колко нерви и колко безсънни нощи имъ коштува подготвянето и поставянето на коя и да е пиеса?

Хвала и честь на подобни културъ-трегерии!

Ив. Г.

Приготовленията по настипането на главната улица на гр. Преславъ сж започнати. Презъ лѣтото ще се поставятъ бордюри и поне на главната улица ще се даде градски видъ отъ какъвто се нуждаеше отдавна.

На 5. II. т. г. се изнесе отъ чиновницитѣ при данъчното управление въ салона на читалището въ гр. Преславъ пиесата „ХЪШОВЕ“. Представлението бѣше посетено добре и публиката остана доволна отъ играта и създадената атмосфера на непринуденостъ.

Преславската община е получила разрешение за ежедневенъ пазаръ за добитѣкъ и съестни продукти и два панаира — пролѣтенъ и есененъ. „Интизапа“ и „сергията“ сж отдадени на предприемача Бѣлчо Джамбазовъ отъ гр. Шуменъ. Прави се всичко възможно за добрата уредба на пазаря. Сжщия ще се състои всѣки недѣленъ день.

На 10. II. н. г. въ града ни се състоя околйиска конференция на г. г. кметовѣтѣ, общин. съветници и кметскитѣ намѣстници.

Конференцията се председателствуваше и ръководѣше отъ г. Областния директоръ — БОРИСЪ КАЗАНЛИЕВЪ въ сътрудничество съ г-на околйисккия управителъ г. ПЕТЪРЪ ИЛИЕВЪ.

По починъ на читалищното настоятелство въ гр. Преславъ презъ зимния сезонъ биде устроенъ народенъ университетъ. До днесъ сж изнесени въ читалищния салонъ следнитѣ сказки отъ градския лѣкаръ Д-ръ Моисъ Леви: на 29. I., 1. II. и 9. II. н. г.: Заразни болести и предпазване, „Туберкулозата, като обществено зло“ и „Инфлуенцата“.

На 3 и 7 февруарий н. г. отъ агрономъ-специалиста при мѣстното държавно агрономство — г. Тодоръ Тончевъ, на теми: „Производство на десертни гроздя съ огледъ на пазарнитѣ възможности“ и „Кооперативно винопроизводство и условия за реализирането му въ Преславския районъ“.

Сказницитѣ аргументирано и съ вещина изнесоха поставенитѣ си теми. Желателно е подетата инициатива да продължава и за въ бждеще, като се заангажиратъ и други стопански и културни деятели въ града ни.

Научаваме се, че пребивава въ гр. Преславъ горския инспекторъ при Министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти. Използуваме случая да отправимъ молба за премѣстването на лесничейството въ чертитѣ на града, защото сегашното положение създава много трудности на населението и става причина за губенето на много време. Надѣваме се, че ще бждемъ чути.

На 12 т. м. се даде вечеринка отъ запасната подофицерска организация въ градъ Преславъ, на която се изнесе пиесата „БАЩИ И СИНОВЕ“ отъ Поляновъ съ участието на артиститѣ отъ любителската театрална група въ града.

Поставенъ е на разглеждане въпроса за постройка на винарска изба по инициативата на Б. З. К. Банка и активното сътрудничество на кооперативнитѣ институти въ Преславска околия. Надяваме се, че ще наддѣлѣе здравия усѣтъ и въпросната изба построи въ централното мѣсто на гара Преславъ, съ която ще се удовлетворятъ нуждитѣ на населението отъ единъ по широкъ кръгъ селища.

Преславски сждия-изпълнителъ.

Обявление № 447937 г.

Обявявамъ на интересуещитѣ се, че на 24. II. 1938 г. въ село Драгоево предъ общинското управление ще предемъ на публиченъ търгъ единъ даракъ заедно съ вси принадлежности оцененъ 15000 лева, принадлежащъ Иванъ Цоневъ отъ гр. Шуменъ, за въ полза на Петъръ Петровъ отъ с. Драгоево за искъ отъ 10300 лева и др.

гр. Преславъ, 14. II. 1938 год.

Сждия-изпълнителъ: П. Ценов

Сждия-изпълн. при Преславски окол. сжд.

Обявление № 257937 г.

Подписаниятъ П. Ценовъ, сждия-изпълнителъ при Преславски окол. сждъ, обявявамъ на интересуещитѣ се, че на 16. II. до 16. III. 1938 год., 17 часа вкл. ще се произведе канцеларията ми въ гр. Преславъ ще трае проданъта следния недвижимъ имотъ, принадлежащъ на Атанасъ митровъ бившъ жителъ отъ с. Салманово за удовлетворение вземането на Кредитната Кооперация „Златна искра“ с. Салманово, а именно:

1) Десетъ декара отъ НИВАТА цѣлата отъ 176 на находяща се въ землището на с. Салманово въ мѣстн. „на нива“ до съседни: отъ две страни пжтъ, Севи Желѣзъ Еню Начевъ и Дѣлю Колевъ, а описаната частъ до съседни: Начевъ, Еню Начевъ и отъ две страни пжтъ, оцененъ 8000 лева.

2) НИВА отъ 58 дек., находяща се въ землището на с. Салманово въ мѣстн. „Ноневъ кладенецъ“ до съседни: пжтъ, Дѣко Дочевъ, Юрданъ Митевъ и Юрданъ Симеоновъ, оценена 4640 лева.

Горниятъ имотъ не е ипотекиранъ къмъ никого. Ще продава по отдѣлно.

Желающитѣ да купятъ могатъ да се явятъ въ канцеларията ми всѣки присѣственъ день и часъ за да прегледатъ книгата и да наддаватъ.

Залогътъ една десета частъ отъ първоначалната цена на продаваемия се имотъ, съгласно чл. 817 ал. II отъ З. Г. за правоучастие въ проданъта, се внася предварително въ Б. з. к. банка срещу удостоверение, което ще ми се дредстави.

гр. Преславъ, 14 февруарий 1938 год.

Сждия-изпълнителъ: П. Ценов

Сждия-изпълн. при Преславски окол. сжд.

Обявление № 263937 г.

Подписаниятъ П. Ценовъ, сждия-изпълнителъ при Преславски окол. сждъ, обявявамъ на интересуещитѣ се, че на 16. II. до 16. III. 1938 г., 17 часа вкл. ще се произведе канцеларията ми въ гр. Преславъ ще трае проданъта следния недвижимъ имотъ, принадлежащъ на Кирило Ст. Зиевъ бившъ жителъ отъ с. Салманово за удовлетворение вземането на Кредитната Кооперация „Златна искра“ с. Салманово, а именно:

1) НИВА отъ 65 дек. находяща се въ землището на с. Салманово въ мѣстността „Горни съртъ“ до съседни: Проданъ Ивановъ, Добри Кировъ, Рачо Тоневъ и Дочка Алексевъ, оценена 4160 лева.

2) НИВА отъ 87 дек. въ Салмановското землище мѣстн. „Стефанова чешма“ до съседни: Стоянъ Дочевъ, Стоянъ Йовчевъ и поле, оценена 5568 лева.

Горниятъ имотъ не е ипотекиранъ къмъ никого. Ще продава по отдѣлно.

Желающитѣ да купятъ, могатъ да се явятъ въ канцеларията ми всѣки присѣственъ день и часъ, за да прегледатъ книгата и да наддаватъ.

Залогътъ една десета частъ отъ първоначалната цена на продаваемия се имотъ, съгласно чл. 817 ал. II отъ З. С., за правоучастие въ проданъта, се внася предварително въ Б. з. к. банка срещу удостоверение, което ще ми се представи.

гр. Преславъ, 14 февруарий 1938 год.

Сждия-изпълнителъ: П. Ценов

Сждия изпълн. при Преславски окол. сжд.

Обявление № 44938 г.

Подписаниятъ П. Ценовъ, сждия-изпълнителъ при Преславски окол. сждъ, обявявамъ на интересуещитѣ се, че на 16. II. до 16. III. 1938 г., 17 часа вкл. ще се произведе канцеларията ми въ гр. Преславъ ще трае проданъта следния недвижимъ имотъ, принадлежащъ на: Вълчанъ Ивановъ, Велико и Павли Жековъ и Василка П. Петличко всички отъ гр. Преславъ сж собственици за дѣлба, а имотъ:

1) Една водна ВОДЕНИЦА находяща се въ Алусянско землище съ пространство 530 кв. м. до съседни: отъ две страни рѣка и ясакъ, оцен. 6000 лв.

Горниятъ имотъ не е ипотекиранъ къмъ никого. Ще продава изцѣло.

Желающитѣ да купятъ могатъ да се явятъ въ канцеларията ми всѣки присѣственъ день и часъ, за да прегледатъ книгата и да наддаватъ.

Залогътъ една десета частъ отъ първоначалната цена на продаваемия се имотъ, съгласно чл. 817 ал. II отъ З. С., за правоучастие въ проданъта, се внася предварително въ Б. з. к. банка срещу удостоверение, което ще ми се представи.

гр. Преславъ, 14 февруарий 1938 год.

Сждия-изпълнителъ: П. Ценов

ХРОНИКА

За предстоящитѣ избори за народни представители сж поставени и регистрирани предъ Пресл. Окол. сждия за нашата избирателна колегия кандидатуритѣ на следнитѣ лица: Асенъ Ал. Стамболийски, Костадинъ Вичевъ, Никола Джанковъ, Иванъ Бояджиевъ, Юрданъ Сим. Господиновъ, Христо Д. Марчевъ, Станчо Вичевъ Стояновъ и Димитъръ Марковъ Висилевъ.

На 7. II н. г. въ града ни се основа професионално просвѣтно лозарско д-во „Преслава“. Избра се управителенъ съветъ: Председателъ Еню Колевъ; Подпредседателъ Николай Мариновъ Шоповъ; секретаръ-касиеръ—Друми Петровъ и членове — Начо Вълчевъ и Димитъръ Кулевъ Шоповъ, а за контроленъ съветъ: председателъ—Севи П. Байрямовъ и членове—Коста Милановъ и Илчо К. Гочевъ.

На новоучреденото дружество пожелаваме успѣхъ.